

Esa Luotonen kp
Mikael Luotonen
miskumiksu@gmail.com

Viite Lausuntopyyntö 16.8.2025

Aihe Karvia, maa-aineksen ottaminen tiloilla 230-401-21-1- Torikonneva ja 230-401-21-4 Pihlajaniemi

Esa Luotonen kp on pyytänyt Satakunnan Museon ennakkolausuntoa koskien maa-aineksen ottamista Karvian Kanttin kylässä Vanhan maantien eli Kyrönkankaan tien varrella. Aikaisemmissa maa-ainesluvista on ko. tilojen kohdalla määritelty tien ja ottamisalueen välille 50 m levyinen suojakaista. Hakija esittää, että maa-aineksen ottaminen voisi uudessa haettavassa luvassa kuitenkin ulottua 10-50 m etäisyydelle tiestä. Perusteluina mainitaan, että tie on Skanssintien ja Kauhanevan-Pohjankankaan kansallispuiston rajan välisellä alueella jo menettänyt historiallisen luonteensa. Maisemoinnin jälkeen vaihteleva suojakaistan leveys ja myös luiskaus vaihtelevaan kaltevuuteen 1:2–1:4 olisi hakijan mukaan luonnonmukaisempi ja paremmin maastoon soveltuva historiallisen tien ympäristössä.

Kyrönkankaantie kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin (www.rky.fi) ja osa siitä on myös Tiehallinnon virallinen museotie. RKY-kohdekuvauksen mukaan:

Satakunnassa Kyrönkankaantienä, Pirkanmaalla Hämeenkanakaantienä ja Pohjanmaalla Pohjankankaantienä tunnettu tie on yksi Suomen keskiaikaisista pääteistä ja ainoa kesäaikaan kuljettavissa ollut reitti Satakunnasta ja Hämeestä Pohjanmaalle. Tie on muodostanut yhdessä Ylisen Viipurintien kanssa lyhimmän reitin Pohjanmaalta Viipuriin. Edelleen suurelta osin Suomenselän asumattomien kankaiden kautta kulkeva, paikoitellen hiekkapintaisena säilynyt tie on säilyttänyt historiallisen linjauksensa ja vanhan maantien luonteen.

Satakunnan maakuntakaavassa Kyrönkankaantie on osoitettu historiallisena tienä. Kauhanevan-Pohjankankaan kansallispuiston rajalta pohjoiseen tie on lisäksi kiinteä muinaisjäänös, <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000013564>.

Satakunnan Museon kannanotto

Nk. Kiviharjun soranottoalueella on harjoitettu maa-ainesten ottotoimintaa jo yli 20 vuoden aja. Laajoja ottoalueita on Kyrönkankaantien kummallakin puolella. Paikoin

maa-aineksen otto on ulottunut aivan tien reunaan asti ja tehokas maankäyttö, Lakeuden Vesi Oy:n runkovesijohtolinja sekä tienparannustoimet ovat hävittäneet tien historiallista luonnetta erityisesti Kaappolantien ja kansallispuiston rajan välisellä alueella. Historiallisen tien linjaus on kuitenkin edelleen säilynyt.

Koska hankealueen lähiympäristössä on jo toteutettu mittavaa maa-ainesten ottoa ja ympäristö on ratkaisevasti muuttunut, Satakunnan Museo näkee maa-aineksen oton tiloilla 230-401-21-1 Torikonneva ja 230-401-21-4 Pihlajaniemi mahdolliseksi. Hankkeen maisemallisten vaikutusten minimoimiseksi museo katsoo, että em. tilojen kohdalla suojakaistan leveys tien ja ottamisalueen voi olla vaihteleva, mutta sen kuitenkin tulisi olla vähintään 20 metriä. Kaappolantiestä etelään Kyrönkankaantien lähiympäristö on säilynyt paremmin ja täällä mahdollisissa tulevaisuudessa maankäyttöhankkeissa suojavyöhykkeen leveys tulee edelleen olla 50 metriä.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Mikko Hietapakka
Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä